

- Există parteneri care să se implice în coordonarea studenților în activitățile de practică profesională în noile condiții?
- Cum putem transfera cunoștințele și abilitățile studenților în realizarea de proiecte practice, alături de specialiști, în beneficiul tuturor?
- Cum putem implica comunitatea în realizarea activităților de practică profesională și cum ne putem contribui la nevoile comunității cu competențele și resursele pe care le avem?

Bibliografie:

1. Ordinul 5487/1494/2020 pentru aprobarea măsurilor de organizare a activității în cadrul unităților/instituțiilor de învățământ în condiții de siguranță epidemiologică pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2. În : Monitorul Oficial nr. 804 din 1 septembrie 2020
2. Regulament de Organizare și Funcționare a Facultății de Psihologie și Științele Educației (<https://fpse.unibuc.ro/images/Regulamente/ROF.pdf>)
3. Universitatea din București, Regulament cu privire la activitatea profesională a studenților (2019) <https://unibuc.ro/wp-content/uploads/2019/02/Regulament-privind-activitatea-profesionala-a-studentilor-2018.pdf>
4. <https://unibuc.ro/info-covid-19/#1584364533763-ae124b01-0958>

ABILITAREA COPIILOR CU CES PRIN NOI TEHNICI DE LUCRU

Sîrbu Adriana Evelina,
Logoped DGASPC, Galați România
Pîrvan Mariana,
lector universitar, UPSC „Ion Creanga”

Rezumat

Abilitățile în planul cognitiv și afectiv pe care și le formează copilul prin metoda Feuerstein în procesul de mediere sunt acele abilități care remarcă la copil micro-schimbările în dezvoltarea sa. Mediatorul uman are obiectivul final de a dispărea cu timpul, adică de a conduce subiectul spre atingerea unei autonomii pentru a nu mai avea nevoie de ghidare din exterior. Programul este orientat copiilor cu diferite tipuri de cerințe educaționale speciale și de comportament și poate fi aplicat și copiilor tipici. Una din contribuțiile cele mai importante ale lui Feuerstein prin această metodă constă în faptul că și-a îndreptat atenția dinspre funcțiile cognitive înspre procesele de control ale acestora. Obiectivul intervenției educative fiind acela de a potența capacitățile de învățare autonomă și de autoînvățare.

Cuvinte cheie: *Abilitate, metodă Feuerstein, cognitiv, mediator, copiii cu CES, dezvoltare, educație, emoțional, hartă mentală.*

Summary

The cognitive and emotional abilities, which the child develops through Feuerstein method during the mediation process are those that notice the micro-changes that occur in the child's development. The final objective of the mediator (therapist) is to withdraw gradually, this means to lead the subject to reach autonomy, so that he/she shall not need any external guidance anymore. The programme is targeted at the children with different special educational and behavioral needs and can also be applied to typical children. One of the most important contributions of the Feuerstein method is the fact that it's creator switched focus from the cognitive functions to their control processes. The educational intervention's goal remains to enhance independent learning and self-learning skills.

Problematika persoanelor cu cerințe speciale formează un domeniu complex, aflat într-o continuă schimbare, în același timp, recomandându-se o atenție deosebită asupra modului în care

sunt alese și folosite tehnicile de intervenție, recuperare și terapie deoarece nu întotdeauna reprezintă realitatea și pot aduce prejudicii învățării umane. Aspectul care este mai puțin cercetat în literatură și practica de specialitate este reprezentat de analiza predispoziției individului de a evolua sau involua, analiza adaptabilității acestuia privită ca proces.

Începând încă din secolul XX și în prezent, omul este permanent atacat de trei factori care permanent ne forțează limitele personale ale adaptabilității, transformându-ne pe unii dintre noi în persoane cu nevoi speciale. Acești factori sunt: solicitarea senzorială, solicitarea informațională și solicitarea decizională. S-a constatat că individul sub presiunea acestor factori și nu numai, evoluează, stagnează sau nu se adaptează instalându-se pe un anumit sector o dizabilitate.

Tulburările specifice procesului de dezvoltare la persoanele cu dizabilități au loc la diferite paliere ale structurii personalității, orice deficiență prezentând și o serie de tulburări derivate, mai mult sau mai puțin accentuate, care afectează în special funcțiile și procesele psihice complexe: psihomotricitatea, limbajul, mecanismele reglării conștiente, autocontrolul etc.

„Arhitectura cognitivă” a psihicului uman permite individului să învețe din raporturile sale cu mediul sau din experiența personală.

Savantul Feuerstein consideră că mediul înconjurător este perceput de către copii și în genere de către ființa umană că este mult mai corect și mai clar, mai bine, atunci când este îndrumat de către cineva din exterior propunând o metodă și instrumente specific de lucru de lucru. Astfel ia naștere mediatorul uman.

Mediatorul uman are obiectivul final de a dispărea cu timpul, adică de a conduce subiectul spre atingerea unei autonomii pentru a nu mai avea nevoie de ghidare din exterior. Astfel, se disting trei nivele de mediere a activității:

- ✓ Nivelul bazal, aplicat subiecților cu dificultăți;
- ✓ Nivel mediu de distanță, grad moderat de mediere;
- ✓ Nivel înalt de distanță, grad ridicat de importanță al aspectelor metacognitive.

Abilitățile în planul cognitiv și afectiv pe care și le formează copilul prin metoda Feuerstein în procesul de mediere sunt acele abilități care remarcă la copil micro-schimbările în dezvoltarea sa, acestea fiind:

- ⇒ Diminuarea absenței și a tendinței de a se izola din context
- ⇒ Creșterea curiozității
- ⇒ Creșterea disponibilității de a ajuta și de a fi ajutați
- ⇒ Diminuarea agresivității verbale și fizice
- ⇒ Tendința de a citi în mod spontan instrucțiunile sau de a cere lămuriri
- ⇒ Creșterea toleranței față de ceilalți
- ⇒ Corecția spontană a greșelilor

- ⇒ Diminuarea numărului de greșeli
- ⇒ Creșterea necesității de a fi preciși
- ⇒ Folosirea în mod spontan a unui vocabular precis și amplu, și a concepturilor diferite în mod major
- ⇒ Tendința de a apela la diverse surse de informație
- ⇒ Tendința de a apăra puncte de vedere, poziții, păreri pe baza unei gândiri logice
- ⇒ Creșterea capacității de auto-valorare și auto-critică
- ⇒ Creșterea disponibilității de a-și asuma responsabilități
- ⇒ Creșterea dispoziției de a lua parte în mod activ la activitățile practice și în discuții
- ⇒ Disponibilitate majoră de a se oferi voluntar în activități facultative
- ⇒ Disponibilitate majoră de a accepta confruntarea cu sarcini la un nivel de dificultate ridicat
- ⇒ Creșterea perioadei de timp în ceea ce privește atenția și concentrarea
- ⇒ Disponibilitate majoră de a da răspunsuri și adecvare majoră a reacțiilor cauzate de stimuli
- ⇒ Participarea majoră la activități prin formularea întrebărilor și a expunerii gândurilor personale
- ⇒ Îmbunătățirea calității întrebărilor și a răspunsurilor în termeni clari, pertinenti și satisfăcători
- ⇒ Creșterea sensibilității relațiilor inter-personale cu ajutorul unei compresiuni mai bune față de celălalt
- ⇒ Uz spontan și conștient al funcțiilor și operațiilor mintale
- ⇒ Creșterea entuziasmului cu care se confruntă activitățile
- ⇒ Creșterea sentimentului de competență și a nivelului de auto-stimă
- ⇒ Majora dispoziție de a participa în activități noi și mai puțin cunoscute
- ⇒ Reducerea fricii în fața unui lucru nou și complex
- ⇒ Dezvoltarea și crearea unor strategii neobișnuite și ingenioase pentru rezolvarea problemelor
- ⇒ Creșterea gândirii divergente și a tendinței de a găsi răspunsuri alternative
- ⇒ Diminuarea nivelului de frustrare și de frică în fața insuccesului
- ⇒ Schimbarea pozitivă a relațiilor inter-personale (mai mare liniște și relaxare).

Abilitățile pe care și le formează copiii cu cerințe speciale în urma programului de Îmbogățire Instrumentală poate contribui mai bine la integrarea lor în grădiniță, școală și în condiții casnice sau comunitare. Programul este orientat copiilor cu diferite tipuri de cerințe educațional speciale și de comportament și poate fi aplicat și copiilor tipici.

Metoda de Îmbogățire Instrumentală dezvoltată de către Feuerstein o găsesc cu cea mai mare eficiență în lucrul cu copiii cu CES. Aplic la cabinetul meu cu mult succes și interes din partea

copiilor instrumentele acestei metode la grupuri mici, 2-4 copii cu CES. Diagnosticile copiilor sunt variate, pornind de la tulburare de spectru autist, sindrom Asperger, tulburari de achiziții școlare, hiperactivitate cu deficit de atenție, tulburari specifice de dezvoltare a vorbirii și limbajului, achizițiilor școlare, întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv, tulburări de conduită, hipoacuzie nerosenzorială profundă cu implant cohlear, etc.

Programul Îmbogățirea Instrumentală cuprinde 14 instrumente. Fiecare dintre ele vizează una sau două operații mentale principale, cum ar fi organizarea, comparația, orientarea spațială, analiza, categorizarea, așezarea în serie, gândirea deductivă și prerechizitele cognitive sub fiecare.

Am observat în urma lucrului cu copii cu CES rezultate în dezvoltarea competențelor cognitive fundamentale, prin:

- dezvoltarea deprinderilor de interacțiune socială;
- încurajarea formării unui stil autonom de învățare;
- încurajarea învățării participative prin interacțiune între membrii grupului;
- dezvoltarea stimei de sine;
- modificarea comportamentului.

Ca rezultat, șansele lor de a ajunge la mulțumire de sine și la o bună integrare socială sunt periclitare. Anumite deficiențe ale copiilor nu se datorează caracteristicilor lor cognitive înnăscute, ci altor cauze, contextuale, ca: lipsa de experiență într-un context specific de învățare, deficitul cunoștințelor prealabile, lipsa unui limbaj adecvat și a unor strategii transferabile sarcinii, datorate lipsei unei medieri corespunzătoare.

Printr-o abordare adecvată a sarcinii, prin încurajarea transferului de la situații similare, prin învățarea unor strategii și noțiuni, copilul poate depăși nivelul uzual de performanță cognitivă pentru a realiza un nivel superior.

Interesul pentru dezvoltarea copilului prin formarea abilităților necesare acestuia pentru o adaptare mai ușoară la mediu sunt prioritățile noastre în funcția de psihopedagogi speciali și mediatori Feuerstein.

Lucrul la cabinet cu copiii, cu instrumentele Feuerstein mi-a adus în atenție faptul că beneficiarii și-au îmbunătățit plasticitatea gândirii și retenția, legătura dintre idei. Aceștia reușesc să vadă mai bine imaginea de ansamblu la fișă și mai mult, să gândească creativ, să facă un salt simbolic calitativ de la faza situațional concretă, vorbind astfel de hărți mentale.

Lucrând cu cele 14 Instrumente de Îmbogățire Instrumentală cu copiii am observat că:

- apelează la **memoria vizuală**
- stimulează **învățarea active** pentru că te forțează să gândești, să extragi esențialul, să prioritizezi și să convertești informația verbală în informație vizuală, pentru a pune-o pe hârtie.

- te face să vezi **legăturile** dintre lucruri, sa o ierarhizezi, să o vezi unde se încadrează (și cât de importantă e să faci legătura cu celelalte concepte pe care le cunoști deja).

În concluzie, așa cum susține și Feuerstein, subsistemul cognitiv poate fi considerat ca fiind calea principală prin care să se ajungă la celelalte sisteme: comportamental, emoțional și la modificarea acestora. Totuși, o astfel de ipoteză poate fi astăzi discutabilă deoarece cele mai recente studii și cercetări asupra inteligenței emoționale, potrivit cărora emoțiile nu mai sunt considerate ca fiind rezultatul simplu al cogniției, ci sisteme de cunoaștere a realității, bazate pe funcționarea unor căi neurofiziologice autonome față de structurile cognitive: „din punct de vedere anatomic, sistemul emoțional poate acționa independent de neocortex”, „unele reacții emoționale și memoria emoțională pot fi formate fără nici o participare conștientă cognitivă” [2, p.34].

Oricum una din contribuțiile cele mai importante ale lui Feuerstein constă în faptul că și-a îndreptat atenția dinspre funcțiile cognitive înspre procesele de control ale acestora. Deci, obiectivul intervenției educative este de a potența capacitățile de învățare autonomă și de autoînvățare [3, p.9].

Bibliografie:

1. Feuerstein, R., et al., La teoria di Feuerstein i suoi sisteme applicativi una raccolta di contribute. Trad. it. a cura di Associazione Conessioni, Milano, 2005
2. Goleman, D., Inteligența emoțională. Ed.: Curtea Veche, București, 2001
3. Todor, O., Programul Feuerstein: design de cercetare experimentală. Ed.: Universității „Transilvania”, Brașov, 2014
4. Piaget J. Psihologia inteligenței. tr. de D. Răutu. Chișinău: Cartier, 2008.
5. Rayner E., Joyce A. Psihodinamica dezvoltării umane. Creștere, maturitate, senectute. tr. de C. Dumitru. București: TREI, 2012.

СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ АДАПТАЦИИ УЧАЩИХСЯ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ В УСЛОВИЯХ ВСПОМОГАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЫ

Даниленко Светлана А.

доктор педагогических наук,

Директор вспомогательной школы №6

Димидевски Оксана В.

– психопедагог специального образования,

II дидактическая категория

вспомогательная школа №6

(город Кишинев, Молдова)

Резюме

Разработка и внедрение различных моделей социально-бытовой адаптации детей с особыми образовательными потребностями требуют взвешенного, системного подхода, четкой разработки стратегии на государственном, и муниципальном уровнях, анализа ресурсной обеспеченности, выявления механизмов устранения экономических, социально-психологических барьеров на пути к социальной адаптации - максимально возможной независимости, самостоятельности в организации